

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
VILLAMOSMÉRNÖKI ÉS INFORMATIKAI KAR
MÉRÉSTECHNIKA ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREK TANSZÉK

Digitális technika (VIMIAA01)

A Xilinx ISE 14.6 használata

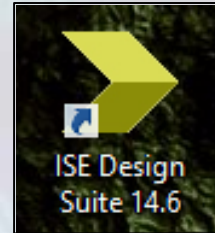
Fehér Béla
Raikovich Tamás

BME MIT

Projekt létrehozása (1)

A Xilinx ISE 14.6 elindítása

- Az asztalon lévő ikonnal
- A Start menüből

All programs →

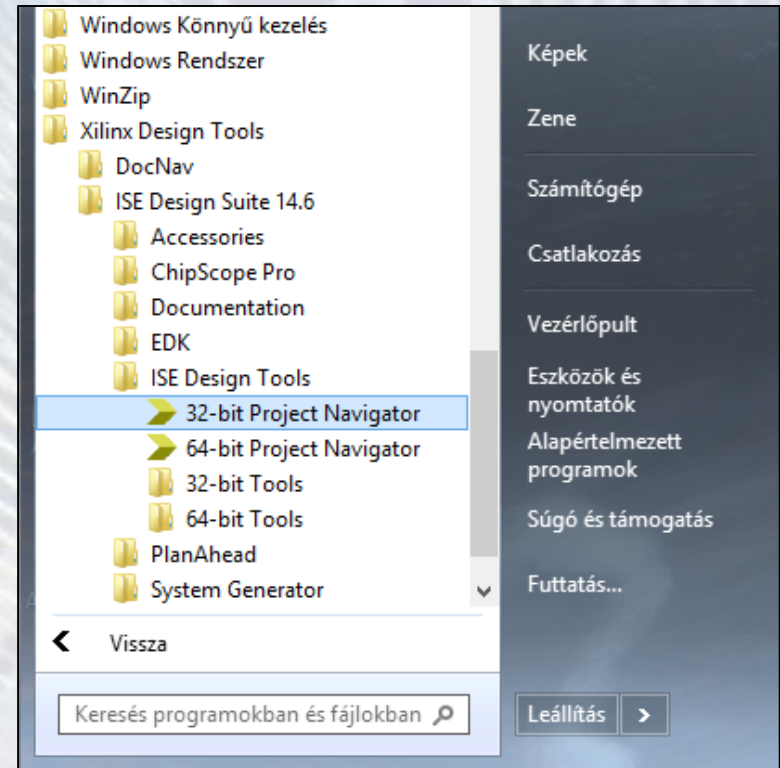
Xilinx Design Tools →

ISE Design Suite 14.6 →

ISE Design Tools →

32-bit Project Navigator

- Az ISE 64 bites verziója nem működik 64 bites Windows 8 operációs rendszer alatt!

Projekt létrehozása (2)

- Az új projekt létrehozása
File → New Project
- Projekt neve: **Lab1**
- Helye: **D:\DTLab**
- Projekt típusa: **HDL**

New Project Wizard

Create New Project

Specify project location and type.

Enter a name, locations, and comment for the project

Name: Lab1

Location: D:\DTLab\Lab1

Working Directory: D:\DTLab\Lab1

Description:

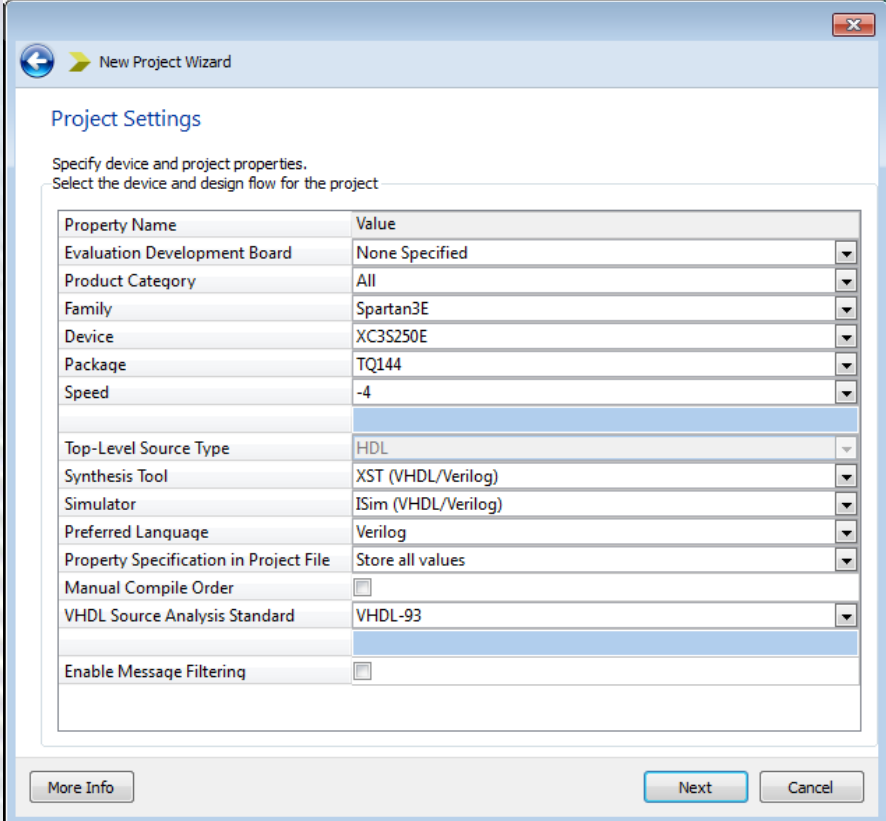
Select the type of top-level source for the project

Top-level source type: HDL

More Info Next Cancel

Projekt létrehozása (3)

- **Ami fontos:** a fizikai alkatrész specifikálása a LOGSYS Spartan-3E FPGA kártyához
  - Family: **Spartan3E**
  - Device: **XC3S250E**
  - Package: **TQ144**
  - Speed: **-4**
- **A feldolgozási technológia specifikálása**
  - Synthesis tool: **XST**
  - Simulator: **ISim**
  - Preferred Language: **Verilog**

Project Settings

Specify device and project properties.
Select the device and design flow for the project

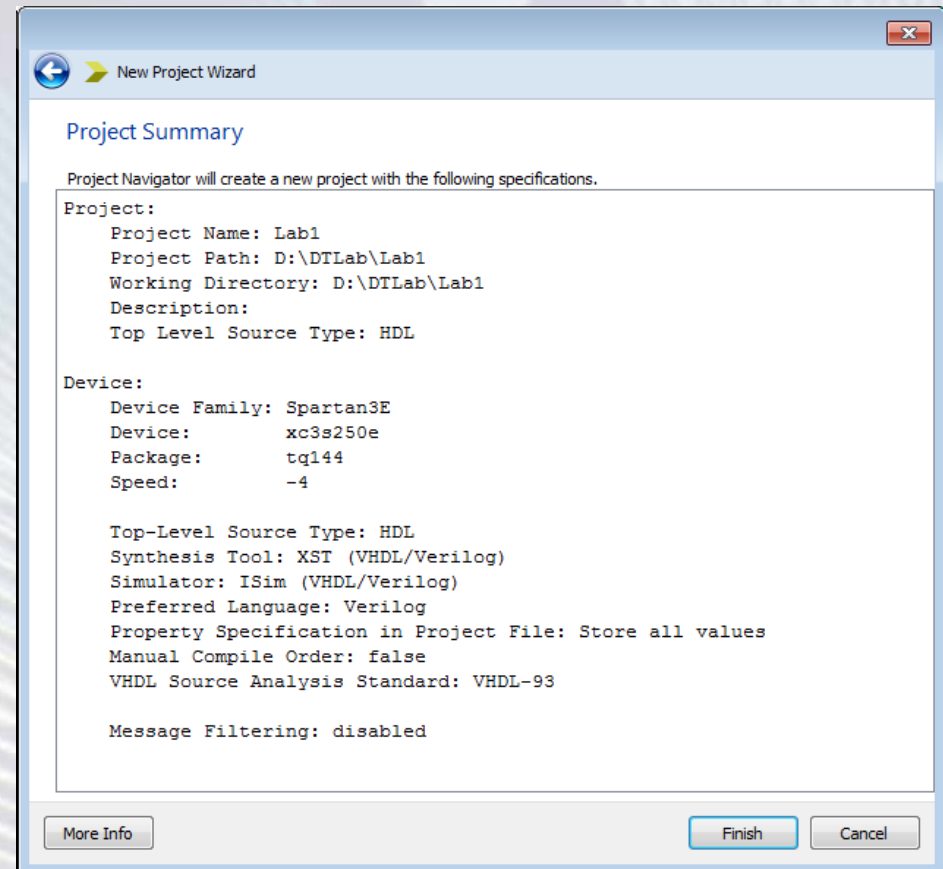
Property Name	Value
Evaluation Development Board	None Specified
Product Category	All
Family	Spartan3E
Device	XC3S250E
Package	TQ144
Speed	-4
Top-Level Source Type	HDL
Synthesis Tool	XST (VHDL/Verilog)
Simulator	ISim (VHDL/Verilog)
Preferred Language	Verilog
Property Specification in Project File	Store all values
Manual Compile Order	☐
VHDL Source Analysis Standard	VHDL-93
Enable Message Filtering	☐

More Info   Next   Cancel

Projekt létrehozása (4)

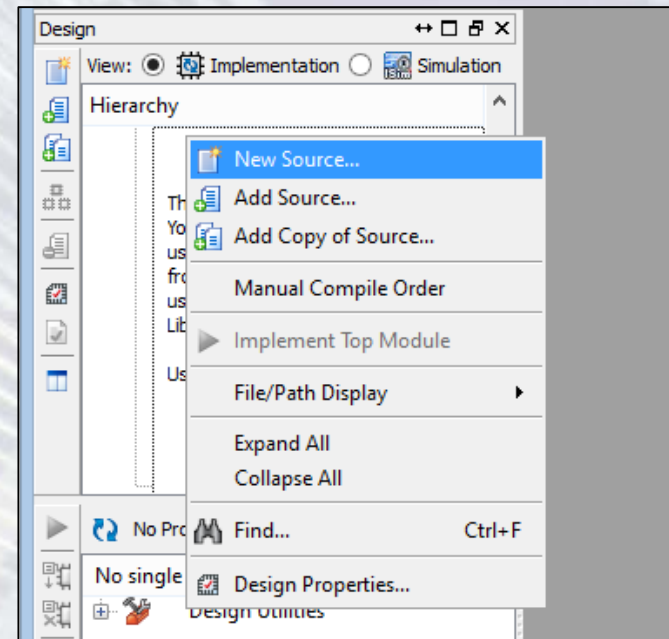
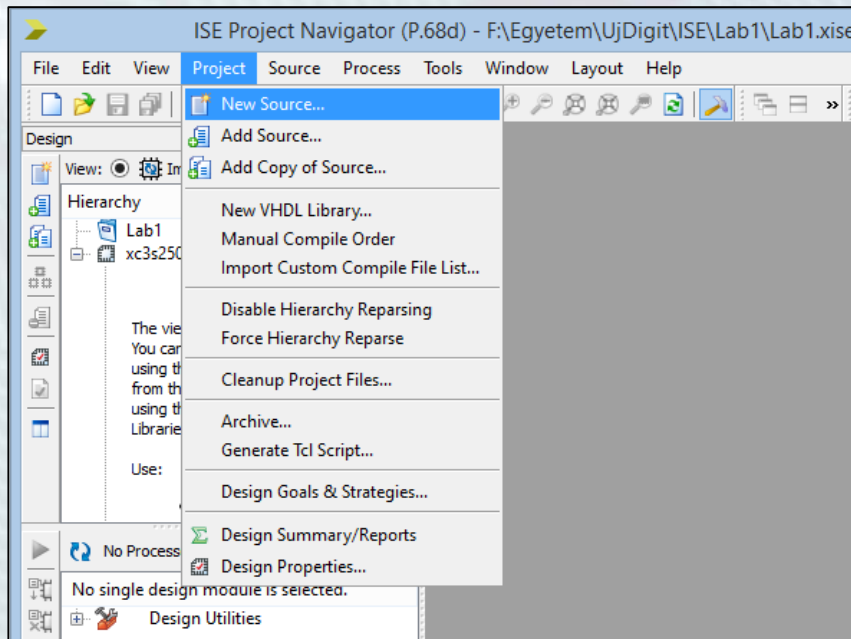
- Összefoglalás a projekt beállításokról
- A Finish után létrejön a projekt struktúra
- Ezután következik a projekt forrásfájlok előkészítése

Projekt forrásfájlok létrehozása (1)

A tervet a HDL forrásfájlok specifikálják

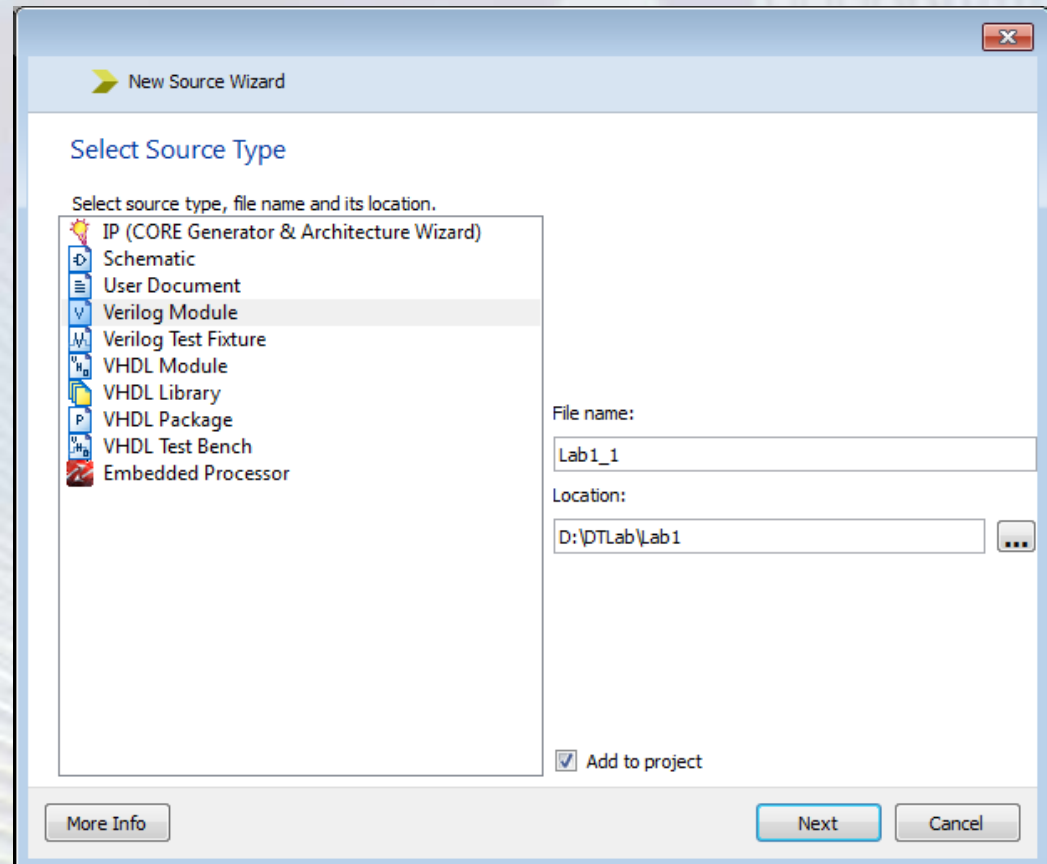
- Project menü → New Source... vagy
- A Design ablakban jobb klikk → New Source...

Projekt forrásfájlok létrehozása (2)

Az első forrásfájl típusa

- **Verilog Module**
- Fájl neve: Lab1_1
(kiterjesztés: .v)
- Helye a projekt könyvtár
- Az **Add to project** legyen bejelölve

Projekt forrásfájlok létrehozása (3)

Definiáljuk a bemeneti és kimeneti jeleket

- Kapcsolók
  - Port neve: sw
  - Irány: input
  - Bus bejelölve
  - MSB: 7, LSB: 0
- LED-ek
  - Port neve: ld
  - Irány: output
  - Bus bejelölve
  - MSB: 7, LSB: 0

New Source Wizard

Define Module

Specify ports for module.

Module name: Lab1_1

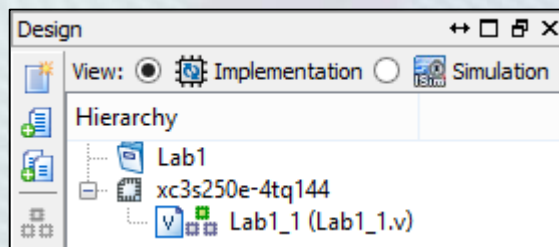
Port Name	Direction	Bus	MSB	LSB
sw	input	☒	7	0
ld	output	☒	7	0
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		
	input	☐		

More Info Next Cancel

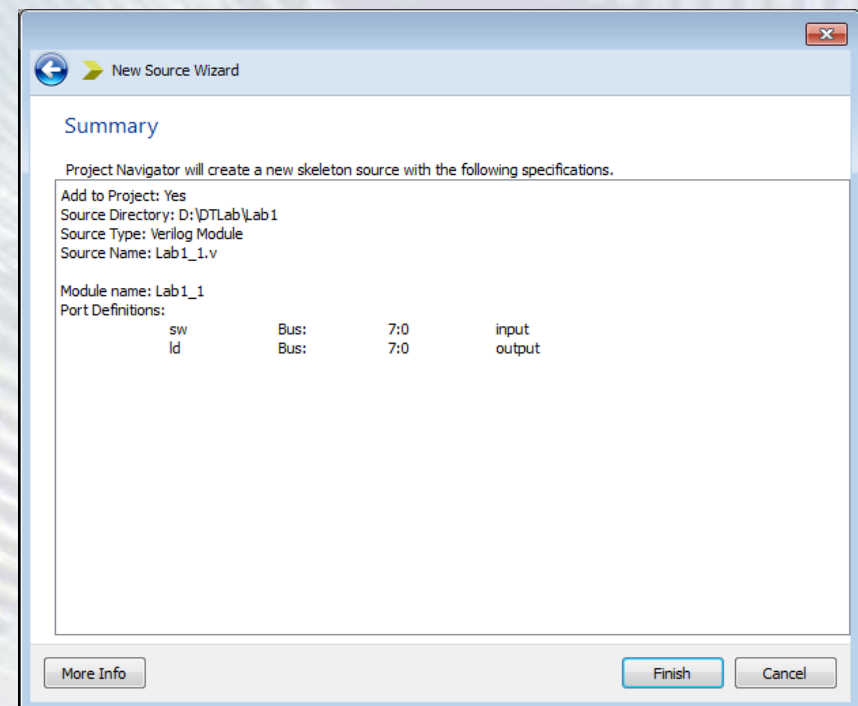

Projekt forrásfájlok létrehozása (4)

- Összefoglalás a beállításokról
- A Finish után létrejön a Lab1_1.v Verilog HDL forrásfájl
- A fájl melletti ikon jelzi, hogy ez a projekt hierarchia csúcsán lévő „top module” forrásfájl

- Minden más projektfájl ez alá fog rendeződni

Projekt forrásfájlok létrehozása (5)

A Lab1_1.v Verilog minta szövegfájl tartalma

- ``timescale 1ns/1ps`: a szimuláció során az időfelbontás 1 ps, az értékek pedig ns-ban értendők (pl. 1,23456789 us = 1234,568 ns)
- A megjegyzés mező nem lényeges
- A Verilog fájl `module...endmodule` törzse tartalmazza az általunk megadott `input` és `output` paramétereket, továbbá ide kerül majd a forráskód lényeges, a működést specifikáló része is (lásd később)

```
`timescale 1ns / 1ps
////////////////////////////////////
// Company:
// Engineer:
//
// Create Date:      23:5
// Design Name:
// Module Name:      Lab1
// Project Name:
// Target Devices:
// Tool versions:
// Description:
//
// Dependencies:
//
// Revision:
// Revision 0.01 - File
// Additional Comments:
//
////////////////////////////////////
module Lab1_1(
    input [7:0] sw,
    output [7:0] ld
);

endmodule
```

Projekt forrásfájlok létrehozása (6)

- **Összetett feladatok esetén a terv részleteit önálló modulokba érdemes elhelyezni**
- **A modulok legyenek önálló fájlok**
  - A partícionálás finomsága (az egyes modulok komplexitása) egyéni döntés kérdése
  - A lényeg, hogy segítse a terv megértését
- **Sok esetben használhatunk már meglévő, könyvtári modulokat. Ezek vagy csak olvashatók, vagy ha nem, akkor csak a másolatukat adjuk hozzá a projekthez.**
- **Léteznek paraméterezhető modulok is (lásd később)**

Projekt forrásfájlok létrehozása (7)

A projekt források elsősorban

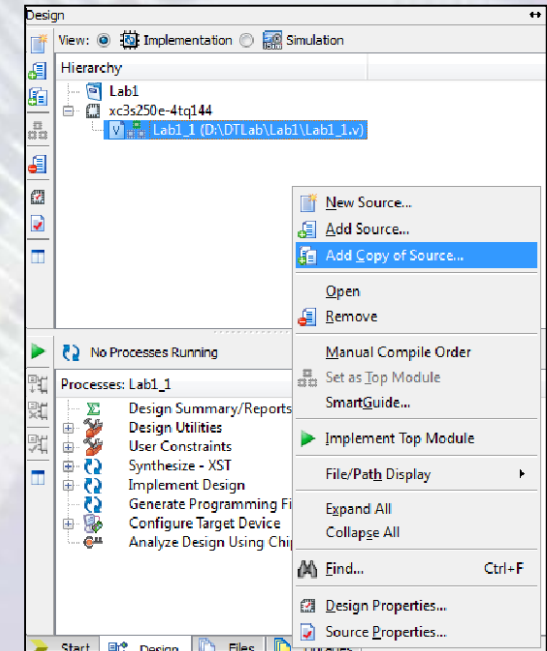
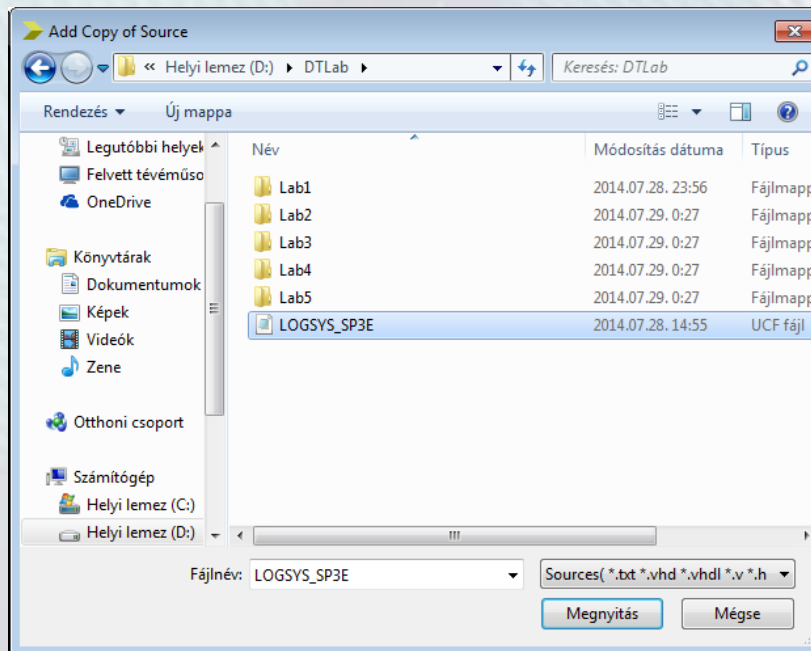
- HDL nyelvű tervezői fájlok (Verilog vagy VHDL)
  - Funkcionális szinten keverhető a kétféle specifikáció
- Közbenső technológiai szintű leírások
- Felhasználói tervezői előírások
  - Az eszköz kivezetéseinek használata (I, O, I/O) és kiosztása
  - Az interfészek speciális tulajdonságai (jelszint, áram, jelváltási sebesség, stb.)
  - Előírt globális rendszerműködési sebesség (órajel)
  - Optimalizálási előírások a belső áramköri részletekre

Projekt forrásfájlok létrehozása (8)

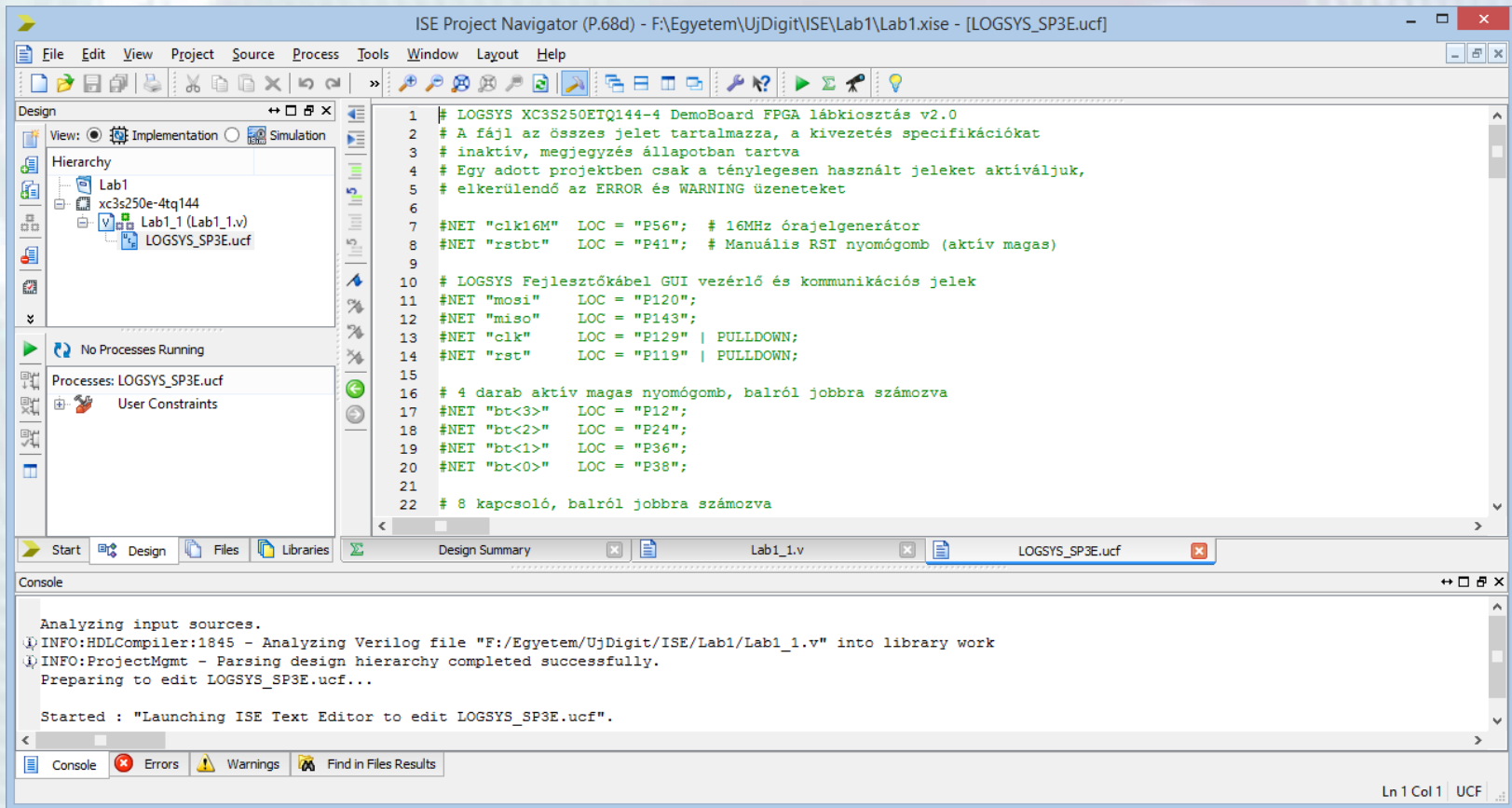
A külső jelek bekötésének megadása (UCF fájl) – ez a LOGSYS Spartan-3E FPGA kártyához előre el lett készítve

- Project menü → Add Copy of Source... vagy
- A Design ablakban jobb klikk → Add Copy of Source...

Projekt forrásfájlok létrehozása (9)

A projekt struktúra elkészült

The screenshot displays the Xilinx ISE Project Navigator interface. The main window shows the Verilog source code for the project, which is a demo board FPGA lab kit. The code includes comments in Hungarian and defines several nets for the design.

```
1 # LOGSYS XC3S250ETQ144-4 DemoBoard FPGA lábkiosztás v2.0
2 # A fájl az összes jelet tartalmazza, a kivezetés specifikációkat
3 # inaktív, megjegyzés állapotban tartva
4 # Egy adott projektben csak a ténylegesen használt jeleket aktiváljuk,
5 # elkerülendő az ERROR és WARNING üzeneteket
6
7 #NET "clk16M" LOC = "P56"; # 16MHz órajelgenerátor
8 #NET "rstbt" LOC = "P41"; # Manuális RST nyomógomb (aktív magas)
9
10 # LOGSYS Fejlesztőkábel GUI vezérlő és kommunikációs jelek
11 #NET "mosi" LOC = "P120";
12 #NET "miso" LOC = "P143";
13 #NET "clk" LOC = "P129" | PULLDOWN;
14 #NET "rst" LOC = "P119" | PULLDOWN;
15
16 # 4 darab aktív magas nyomógomb, balról jobbra számozva
17 #NET "bt<3>" LOC = "P12";
18 #NET "bt<2>" LOC = "P24";
19 #NET "bt<1>" LOC = "P36";
20 #NET "bt<0>" LOC = "P38";
21
22 # 8 kapcsoló, balról jobbra számozva
```

The left sidebar shows the project hierarchy with the following structure:

- Lab1
  - xc3s250e-4tq144
    - Lab1_1 (Lab1_1.v)
    - LOGSYS_SP3E.ucf

The bottom console window shows the following output:

```
Analyzing input sources.
INFO:HDLCompiler:1845 - Analyzing Verilog file "F:/Egyetem/UjDigit/ISE/Lab1/Lab1_1.v" into library work
INFO:ProjectMgmt - Parsing design hierarchy completed successfully.
Preparing to edit LOGSYS_SP3E.ucf...

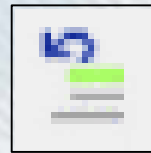
Started : "Launching ISE Text Editor to edit LOGSYS_SP3E.ucf".
```

Projekt forrásfájlok létrehozása (10)

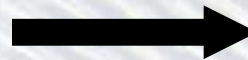
A külső jelek bekötésének specifikálása

- A LOGSYS_SP3E.ucf fájlt a projekt könyvtárába másoltuk és a használandó jeleket aktiváljuk (a projektre szabjuk)

```
19 #NET "bt<1>" LOC = "P36";
20 #NET "bt<0>" LOC = "P38";
21
22 # 8 kapcsoló, balról jobbra számozva
23 #NET "sw<7>" LOC = "P47";
24 #NET "sw<6>" LOC = "P48";
25 #NET "sw<5>" LOC = "P69";
26 #NET "sw<4>" LOC = "P78";
27 #NET "sw<3>" LOC = "P84";
28 #NET "sw<2>" LOC = "P89";
29 #NET "sw<1>" LOC = "P95";
30 #NET "sw<0>" LOC = "P101";
31
32 # 8 LED, balról jobbra számozva
33 #NET "ld<7>" LOC = "P43";
34 #NET "ld<6>" LOC = "P50";
35 #NET "ld<5>" LOC = "P51";
36 #NET "ld<4>" LOC = "P52";
37 #NET "ld<3>" LOC = "P53";
38 #NET "ld<2>" LOC = "P54";
39 #NET "ld<1>" LOC = "P58";
40 #NET "ld<0>" LOC = "P59";
41
42 # 4 digités kijelző aktív ALACSONY szegmens vez
43 # Ugyanezeket a lábakat használjuk a 7x5 matrix
```


Uncomment


```
19 #NET "bt<1>" LOC = "P36";
20 #NET "bt<0>" LOC = "P38";
21
22 # 8 kapcsoló, balról jobbra számozva
23 NET "sw<7>" LOC = "P47";
24 NET "sw<6>" LOC = "P48";
25 NET "sw<5>" LOC = "P69";
26 NET "sw<4>" LOC = "P78";
27 NET "sw<3>" LOC = "P84";
28 NET "sw<2>" LOC = "P89";
29 NET "sw<1>" LOC = "P95";
30 NET "sw<0>" LOC = "P101";
31
32 # 8 LED, balról jobbra számozva
33 NET "ld<7>" LOC = "P43";
34 NET "ld<6>" LOC = "P50";
35 NET "ld<5>" LOC = "P51";
36 NET "ld<4>" LOC = "P52";
37 NET "ld<3>" LOC = "P53";
38 NET "ld<2>" LOC = "P54";
39 NET "ld<1>" LOC = "P58";
40 NET "ld<0>" LOC = "P59";
41
42 # 4 digités kijelző aktív ALACSONY szegme
43 # Ugyanezeket a lábakat használjuk a 7x5
```

Projekt terv megvalósítása

- **A tervezési feladat alapján megírjuk a „top module” és az esetleges egyéb modulok funkcionalitását realizáló kódrészleteket**
  - Lásd pl. a Lab1_1a, Lab1_1b és Lab1_1c feladatokat
- **Mentés, szintaktikai ellenőrzések, javítások**
- **Ha minden rendben, akkor**
  - Az elvi (funkcionális) terv ellenőrzése szimulációval
  - A terv technológiai feldolgozása
  - A generált konfiguráció letöltése és tesztelés a működő hardveren (LOGSYS GUI)

Példa: Lab1_1 tervezési feladatok

A létrehozott Lab1_1.v Verilog HDL modul üres vázába készítjük el az első tervspecifikációt

```
`timescale 1ns / 1ps
////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////
// Digitális Technika Laboratórium 1. hét
// 1. bemutató projekt: A környezet használatának bemutatása
// LED-ek vezérlése DIP kapcsolókkal
// Részfeladatok:
// 1_1_1   Egyszerű vezetékezés, műveletvégzés nélkül, 8 bites vektor jelekkel
// 1_1_2   Kettes komplement képzés
// 1_1_3   Aritmetikai műveletek vizsgálata (+, *, /, %, **) 4 bites operandusokon
////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////////
module Lab1_1(
    input   [7:0] sw,
    output  [7:0] ld
);

// IDE ÍRANDÓ A VERILOG KÓD
// ....
// ....

endmodule
```

Lab1_1a feladat

Egyszerű jelátvezetés a kapcsolókról a LED-ekre

- Kezelhető vektorosan vagy egyedi bitenként
- $LD[i] = SW[i]$ esetén a vektoros egyszerűbb
- Más leképezéseknél (pl. $i \neq j$ esetén) többet kell gépelni

```
module Lab1_1(  
    input    [7:0] sw,  
    output   [7:0] ld  
);  
  
////////////////////////////////////  
// 1_1_1 A kimeneti LED-ek vezérlése közvetlenül a kapcsolókkal  
// LD[i] = SW[i] , ez az áramkörben egy direkt vezérlés, a Verilog HDL nyelvben  
// folytonos értékadásnak nevezzük  
////////////////////////////////////  
  
//?????????????  
  
endmodule
```

Lab1_1a feladat

Egyszerű jelátvezetés a kapcsolókról a LED-ekre

- Ez egy folytonos vezérlés SW → LED bitjei között
- Egy egyszerűsített modellje a HW működésének

```
module Lab1_1(  
    input    [7:0] sw,  
    output   [7:0] ld  
);  
  
/////////////////////////////////////  
// 1_1_1 A kimeneti LED-ek vezérlése közvetlenül a kapcsolókkal  
// LD[i] = SW[i] , ez az áramkörben egy direkt vezérlés, a Verilog HDL nyelvben  
// folytonos értékadásnak nevezzük  
/////////////////////////////////////  
  
assign ld = sw;                // Vektoros folytonos értékadás  
  
endmodule
```

A terv ellenőrzése szimulációval

- A szimulátor egy számítógépes program, amely a digitális tervleírás funkcionális működését ellenőrzi
- Funkcionális szimulációnál csak a modulok bemeneti – kimeneti összefüggéseit szimulálja, a valós fizikai hatásokat (időzítés, meghajtáserősség) nem kezeli
- A szimulátor egy tesztkörnyezetet ad, amelyben a bemeneteket jelforrásokkal, „generátorokkal” vezéreljük és vizsgáljuk, „monitorozzuk” a kimenetek állapotát.
- A terv technológiai feldolgozása után akár teljes időzítési szimuláció is végezhető (nem része a jelen labornak)

A szimulációs környezet (1)

- **A Xilinx ISE beépített szimulátora az ISim**
  - Verilog és VHDL tervek szimulációját biztosítja
  - Gyári alkatrészmodell könyvtárakat használ
- **A tesztkörnyezet neve Verilog Test Fixture**
  - Speciális modul, nincsenek bemenetei/kimenetei, azaz minden „benne” van, ami a szimulációhoz kell
  - Persze, szinte mindent nekünk kell beletenni, mert kezdetben csak egy üres mintakeret
  - Specifikáljuk a meghajtó jeleket, tesztvektorokat, gondoskodunk az alaphelyzetbe állításról és a kimeneti eredmények értékelési módjáról

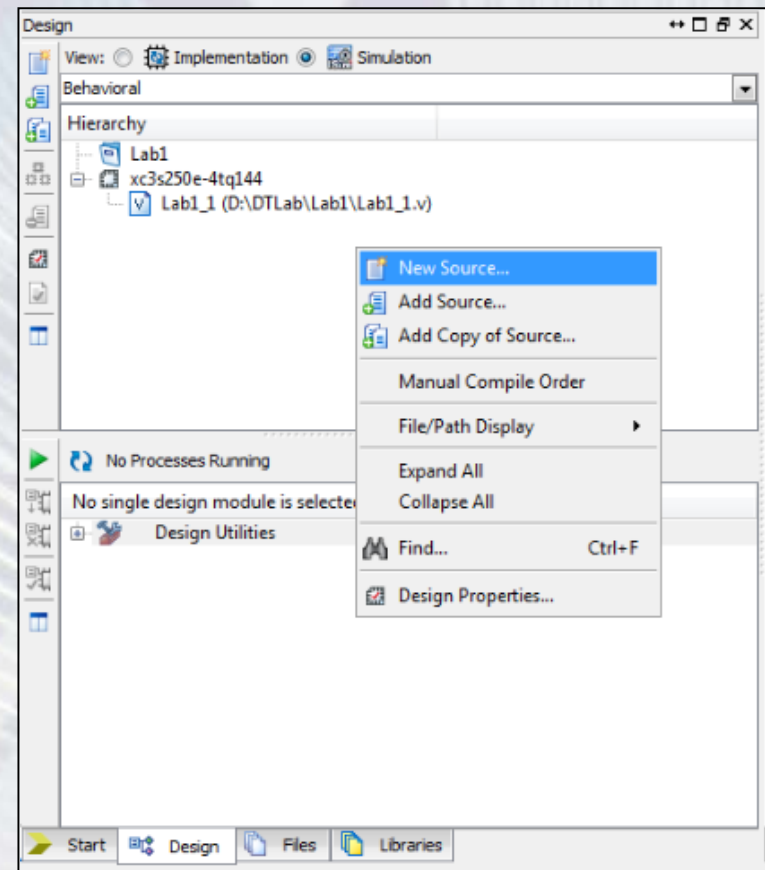
A szimulációs környezet (2)

A tesztkörnyezet hierarchia felépítése

- Szimulációs környezet = Verilog Test Fixture
- A beágyazott Verilog module, a tesztelt tervfájl neve, azonosítója UUT („Unit Under Test”)
  - Ez egy általános azonosító a tesztkörnyezetbe beillesztett tetszőleges tervezési fájlra (pl. Lab1_1.v)
- **Megjegyzés:** A szimulációs környezet felépítése általában összetettebb munka, mint a tervfájl elkészítése. Sokan nem is szeretik ezt a feladatot.
- **De** ellenőrzés nélkül a terv ritkán működik helyesen! Ez jellemzően minden területen igaz!

A szimuláció előkészítése (1)

- A projekt nézetet átváltjuk szimulációs módba
- **View: Implementation → Simulation**
  - Hatás: UCF nem látható
  - Alul Process ablak „kiürül”
  - Csak a legfelső szintű (jelen esetben egyetlen) Lab1_1.v tervfájl marad látható
  - Ehhez rendeljük hozzá új forrásként a teszt-környezetet (az ismert módon...)

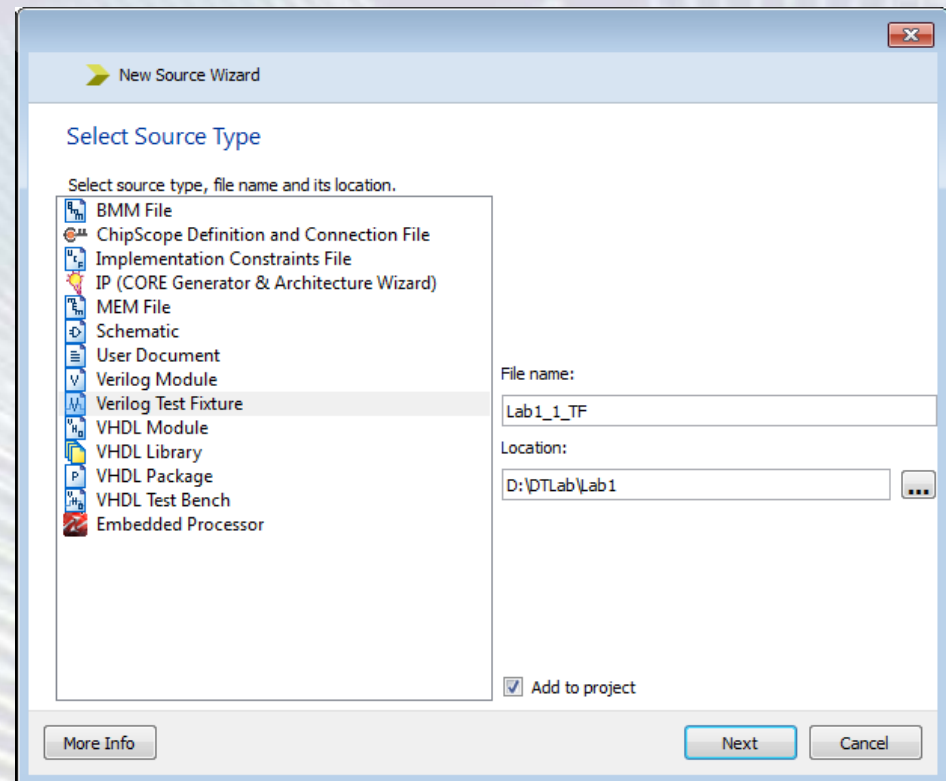

A szimuláció előkészítése (2)

Az új forrás típusa Verilog Test Fixture

- Neve legyen a tervhez kapcsolódó, _TF kiegészítéssel (pl. Lab1_1_TF.v)
- Ez is egy Verilog HDL fájl, csak a használata speciális
- Csak az ellenőrzés során használjuk

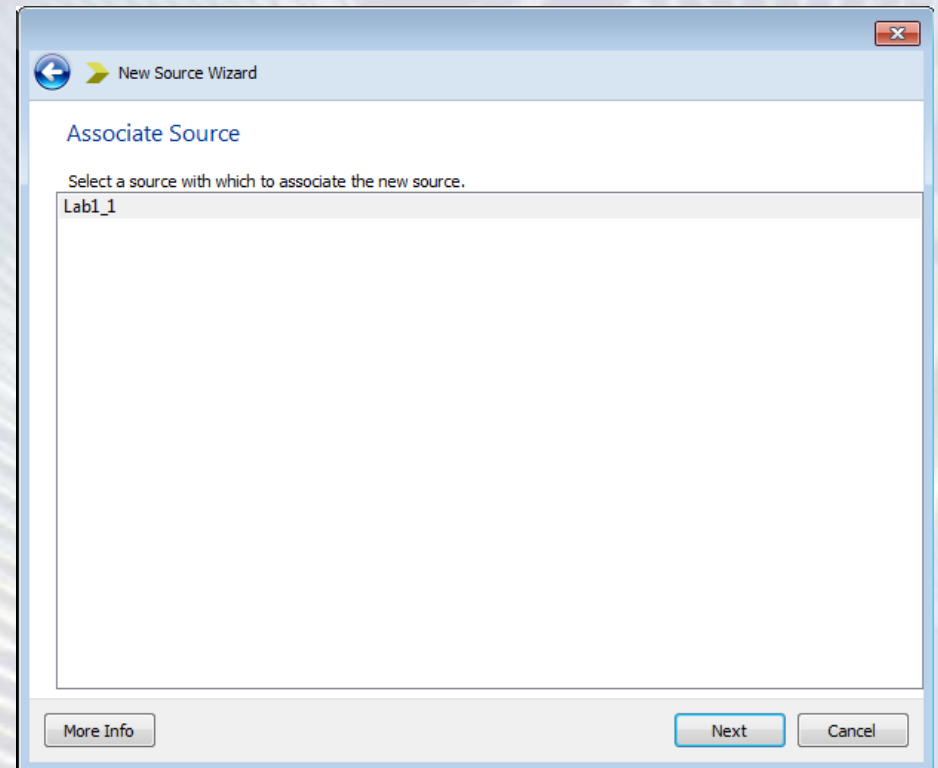

A szimuláció előkészítése (3)

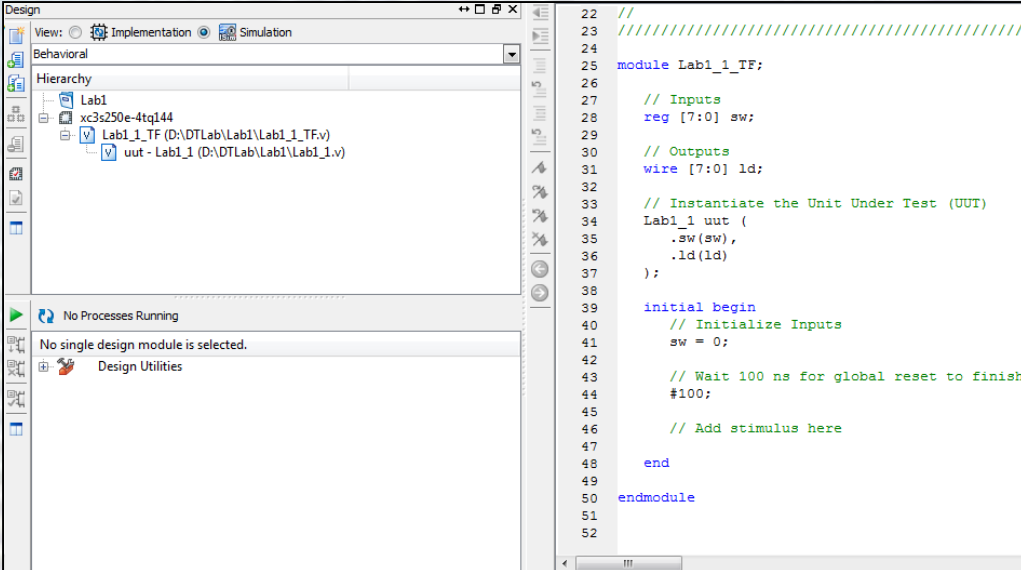
A Verilog Test Fixture mintafájl generálása a tesztelendő fájl (UUT) interfészjellemzőitől függ, ezért meg kell adni a tesztelendő fájlt.

- A példában csak egy fájl van, ezért ez egyértelmű
- Összetettebb projektnél kiválasztható, mi legyen a teszt célpontja

A szimuláció előkészítése (4)

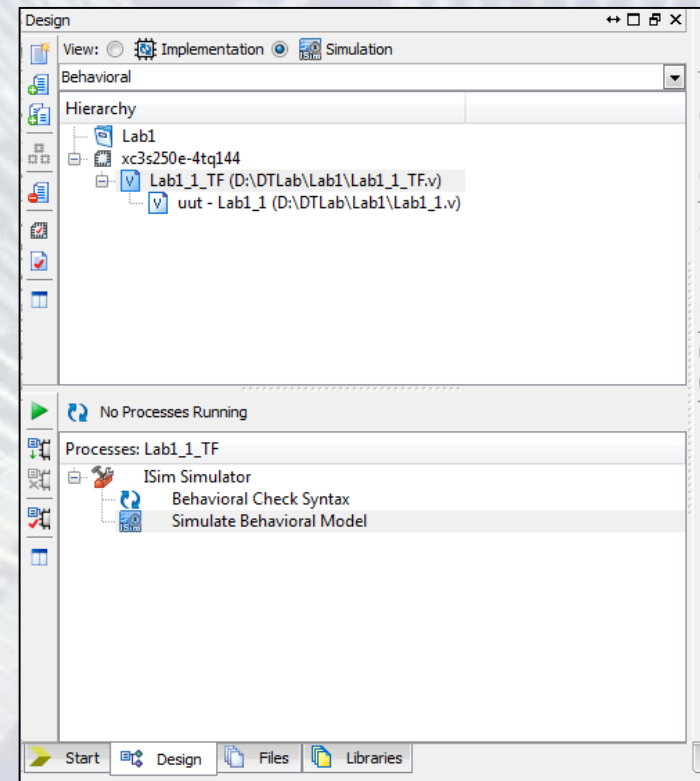
- A létrehozott Lab1_1_TF a szimulációs üzemmód beágyazó környezetét biztosítja, beköti a jeleket
- Vezérli a bemeneteket, monitorozza a kimeneteket
- Beépíti a Lab1_1.v tervet, mint UUT
- Inicializálja a változókat és futtat 100ns szimulációt
- Ezután várja a saját tesztvektorok, teszt-előírások megadását az **initial begin...end** blokkon belül


```
22 //
23 ///////////////////////////////////////////////////////////////////
24
25 module Lab1_1_TF;
26
27 // Inputs
28 reg [7:0] sw;
29
30 // Outputs
31 wire [7:0] ld;
32
33 // Instantiate the Unit Under Test (UUT)
34 Lab1_1 uut (
35     .sw(sw),
36     .ld(ld)
37 );
38
39 initial begin
40     // Initialize Inputs
41     sw = 0;
42
43     // Wait 100 ns for global reset to finish
44     #100;
45
46     // Add stimulus here
47
48 end
49
50 endmodule
51
52
```

A szimuláció indítása

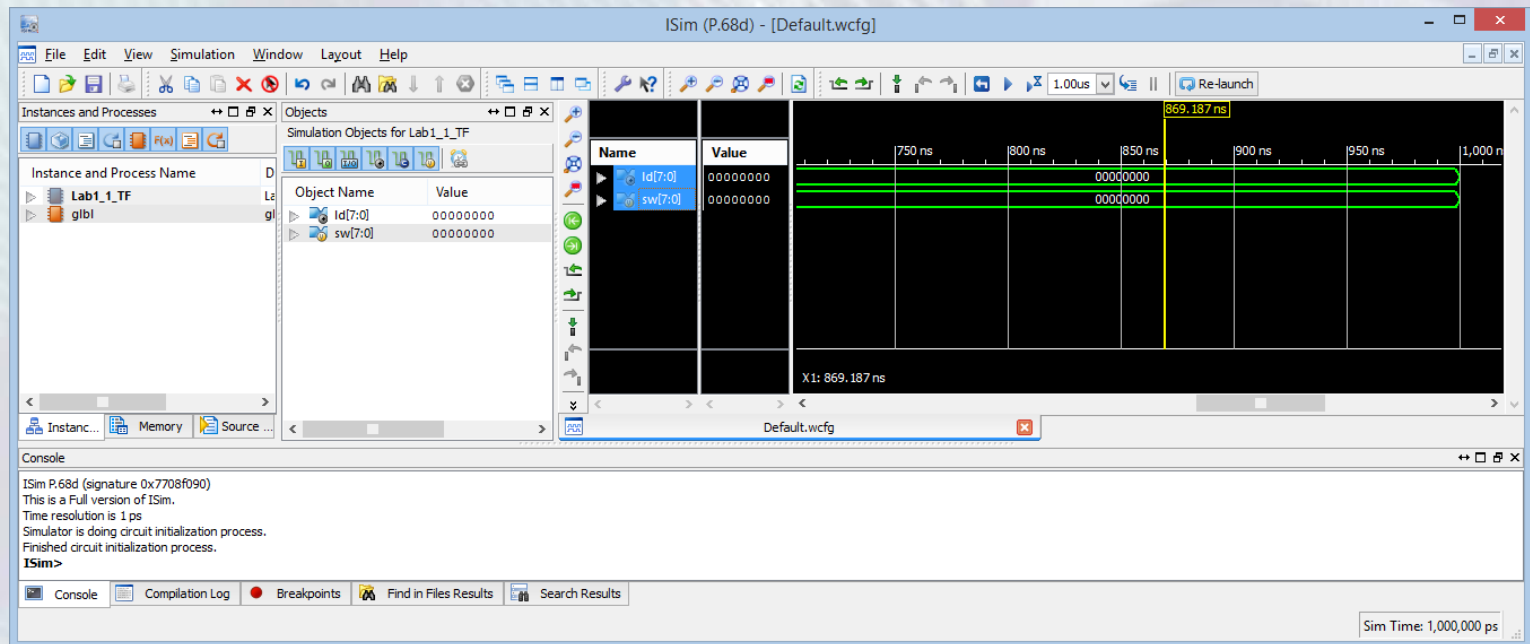
- A szimuláció indítása a Lab1_1_TF.v Verilog Test Fixture fájl kiválasztásával és a Process ablakban a Simulate Behavioral Model parancs kiadásával lehetséges
- Ekkor egy önálló program, az ISim szimulátor indul el
- Ez beolvassa a forrásokat és szintaktikai ellenőrzés után a szimulációs projekt futtatható modelljét generálja, amit az ISim GUI-ban tesztelhetünk

A Xilinx ISim szimulátor

A szimulátor egy összetett programkörnyezet

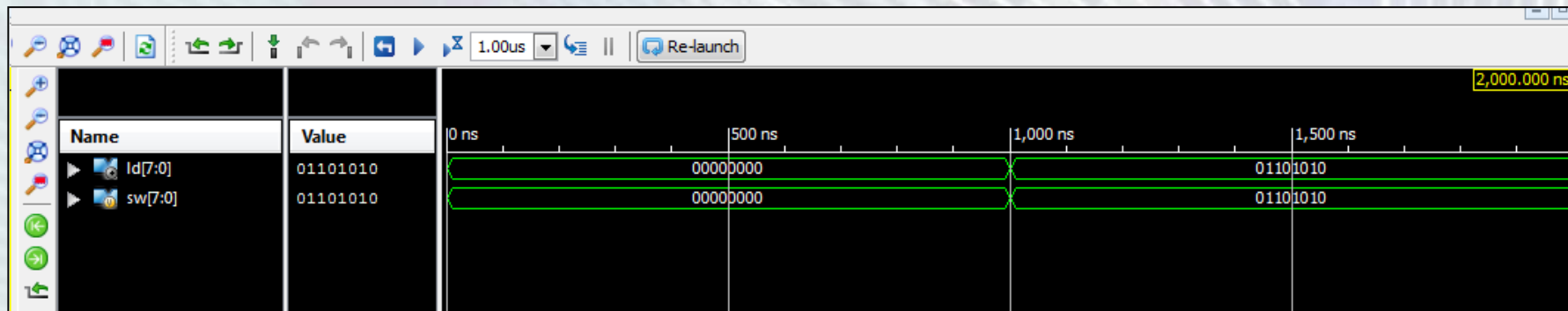
- Legfontosabb részlete a hullámforma ablak, ahol az idő függvényében látjuk, hogy a bemeneti vezérlésre hogyan reagál a tesztelt UUT.
- Általában programozott tesztekkel dolgozunk
- De ehhez kell a Verilog nyelv ismerete...

Az ISim interaktív használata (1)

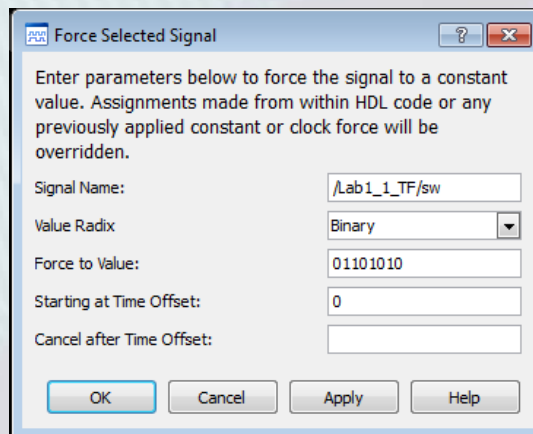
- Nagyon egyszerű esetekben használható interaktív módban
  - Új bemeneti érték előírása → Force Constant...
  - Szimuláció adott ideig → Run
  - Ellenőrzés a válasz alapján → A Waveform ablakban
- Például SW = 01101010 bemenetre 1 us futás után

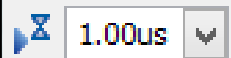

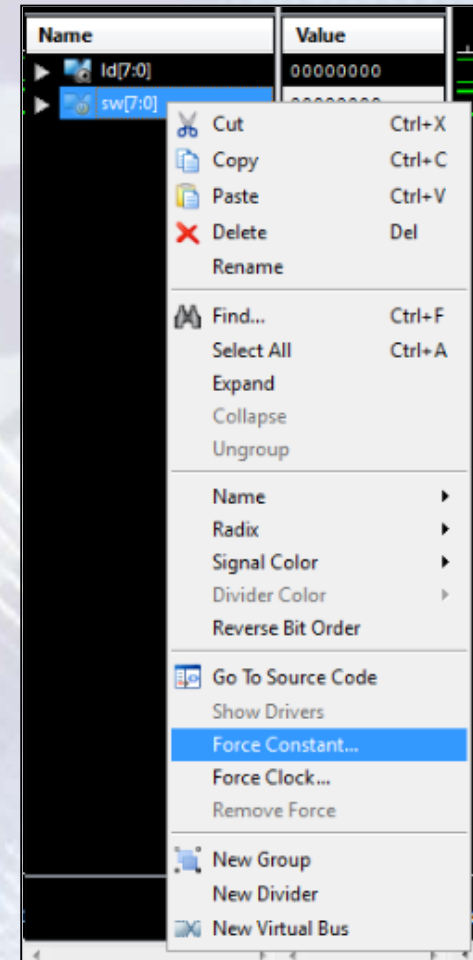
Az ISim interaktív használata (2)

A bemeneti SW jel vezérlése

- Jobb klikk az SW jelen → Force Constant... → OK

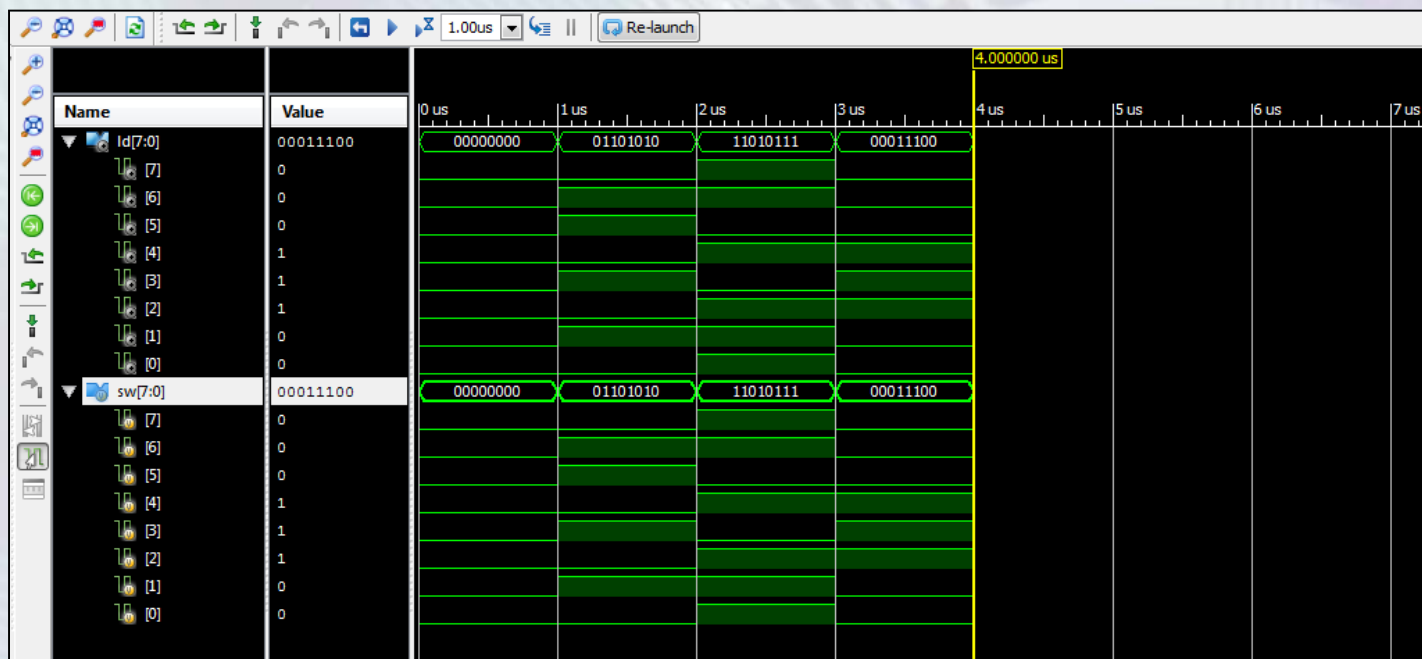

- Szimuláció adott ideig
- A 1.00us menüsor gomb 1us ideig futtatja a szimulációt
- Ezután a gombokkal a hullámforma analizálható

Az ISim interaktív használata (3)

- Egyszerű tervünk különböző tesztvektorokkal ellenőrizhető, a jelek vektorosan, vagy bitenként is vizsgálhatóak
- A megjelenítési opciók a felugró menüben megtekinthetők (név, szín, számábrázolás, bitsorrend, vezérlés)
- Ha a tesztelés kész (mikor kész?), akkor kiléphetünk az ISim-ből

Az ISim hatékonyabb használata

- A HDL alapú tesztelés a programozott tesztvektor generálással aknázható ki igazán
  - A fáradtságos, nem hatékony Force parancsok helyett a Test Fixture fájlban előírjuk a teszt időbeli lefutását
  - Az `initial begin...end` egyfajta ütemezett lefutást biztosít, azaz az előírt időzítéssel (`#100`) kiadja az új tesztvektorokat, majd leáll
- A Verilog Test Fixture fájl módosítása miatt csak újrafordítás után használható (Re-launch)

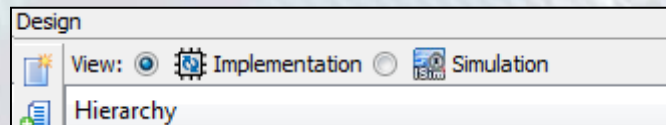
```
`timescale 1ns / 1ps
module Lab1_1_TF;
    // Inputs
    reg [7:0] sw;
    // Outputs
    wire [7:0] ld;
    // Instantiate the Unit Under Test (UUT)
    Lab1_1 uut (
        .sw(sw),
        .ld(ld)
    );
    initial begin
        // Initialize Inputs
        sw = 0;
        // Wait 100 ns for global reset to finish
        #100;
        // Add stimulus here
        #100 sw = 8'b01010101;
        #100 sw = 8'b01111000;
        #100 sw = 8'b11001100;
        #100 sw = 8'b10001011;
    end
endmodule
```


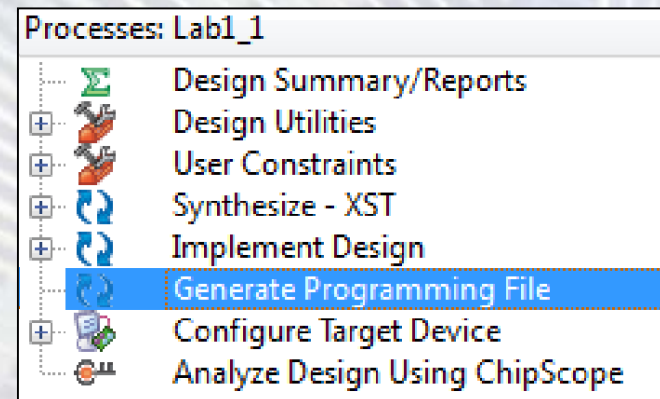
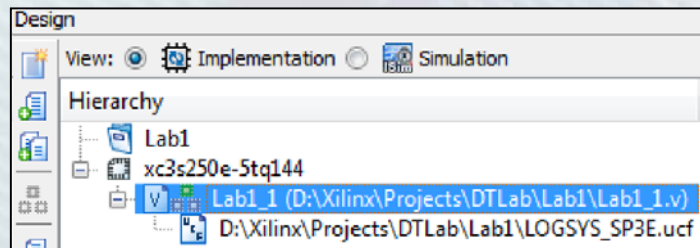
1.1.a feladat

A szimuláció befejezése után generáljuk a specifikációhoz tartozó programozó adatfájlt

- Implementációs mód (NEM SZIMULÁCIÓS!)

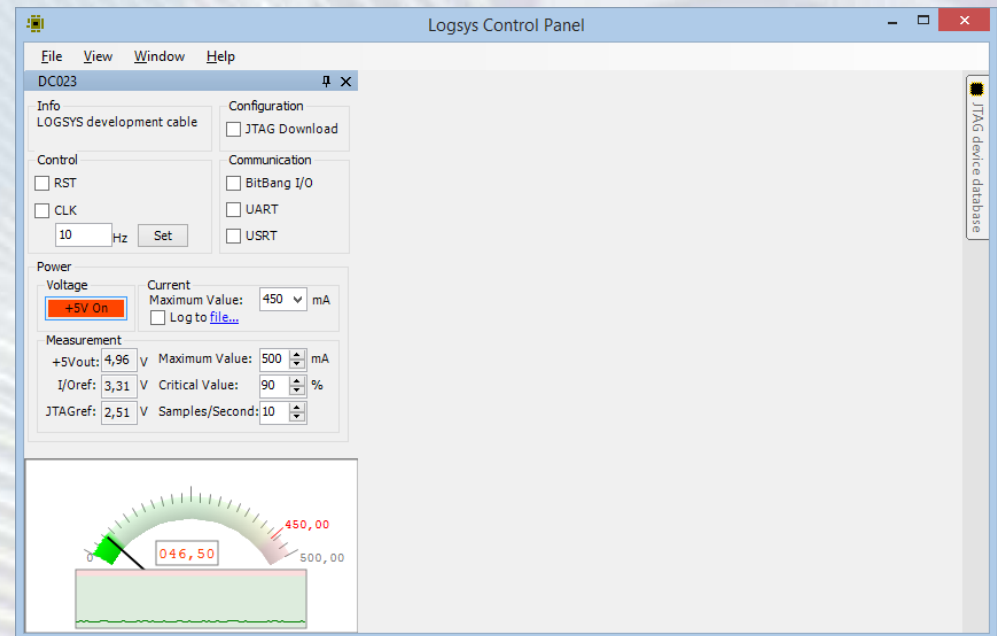
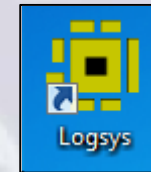
- A Lab1_1.v tervezői fájl aktív (és látszik az UCF is)
- Konfigurációs fájl generálás

Az FPGA felkonfigurálása (1)

- Csatlakoztassuk a fejlesztői kábelt a számítógéphez és az FPGA kártyához
- Indítsuk el a LOGSYS GUI alkalmazást
- Kapcsoljuk be a +5V tápfeszültséget, ellenőrizzük a mért adatokat:

- Vout: 5 V
- Vref I/O: 3,3 V
- Vref JTAG: 2,5 V
- Iout: kb. 50 mA

Az FPGA felkonfigurálása (2)

- Nyissuk meg a JTAG Download konfigurációs interfészt
- Azonosítsuk az elérhető eszközöket → Query JTAG chain
- Válasszuk ki az FPGA-t a listából (csak egy eszköz van)
- Töltsük le az FPGA-ra a projekt könyvtárból a lab1_1.bit fájlt (Configure the selected device...)
- A letöltés végén az FPGA kártyán a zöld színű DONE LED kigyulladás jelzi a sikeres konfigurálást
- Teszteljük a működést!

